

iz založbe

Darovi Mohorjeve družbe

Zvezno ministrstvo Republike Avstrije za šolstvo, umetnost in kulturo in Mohorjeva družba Celovec sta decembra 2008 podarili knjige v vrednosti 50.000 evrov. Knjige je za uporabnike različnih programov (materinski domovi, domovi za ostarele, skupnosti za odvisnike, letovanja otrok iz socialno šibkejših družin, ...) prejela slovenska Karitas. Vrednostni bon za knjige sta predstavnikom Karitas izročila veleposlanik Republike Avstrije v Republiki Sloveniji Valentin Inzko in direktor Mohorjeve družbe Celovec Anton Koren.

Akcija Podarimo knjige je bila že sedma po vrsti. V času trajanja akcije so podarili okoli 22.500 izvodov knjig v skupni vrednosti nekaj več kot 350.000 evrov. V prvih letih akcije smo knjige podarili slovenskim osnovnim šolam, knjižnicam in župnijam, v zadnjih letih pa zlasti nevladnim organizacijam, ki delujejo na področju lajšanja socialnih stisk slovenskih državljanov. Tako so knjige prejeli društvo Novi Paradoks, ustanova Anin sklad ter slovenska Karitas.

Nadalje je Mohorjeva založba Celovec v Celju podarila ustanovi Don Boskov center Celje knjige v vrednosti 3.000 evrov. Knjige sta ustanovi izročila Franc Kelih, vodja celovške Mohorjeve založbe, in Martin Lisec, direktor Mohorjeve v Ljubljani. Don Boskov center Celje je mlada ustanova, ki jo vodijo redovniki salezijanci, izvaja pa številne vzgojne dejavnosti. V okviru don Boskovega centra delujeta vrtec in mladinski center, izvajajo program Skala PUM, prirejajo različna kul-

turna, športna, duhovna in izobraževalna srečanja. Don Boskov center je hkrati tudi središče pred nekaj leti ustanovljene župnije blaženega Antona Martina Slomška. Z darom želi Mohorjeva podpreti vzgojna prizadevanja salezijancev v prepričanju, da je tudi v sodobnem času kakovostna knjiga ena izmed pomembnih spremljevalk mladih na poti odrasčanja. Vzgojna prizadevanja za celostno rast mladih ne smejo prezreti pomena kulture in omike.

Mohorjeva družba Celovec tudi na ta način uresničuje namen svojega ustanovitelja blaženega škofa Antona Martina Slomška, to je širjenje slovenske knjige med ljudi, posebej tiste, ki si je zaradi materialne ali kakšne druge stiske ne morejo kupiti sami. Z darom želimo še posebej opozoriti, da zlasti v obdobju finančne in gospodarske krize, ko se bodo verjetno številni ljudje znašli v novih stiskah, ne smemo pozabiti omike, ki jo v naše življenje prinašajo knjige. Posebej v takih časih je potrebno vedeti, da človek resnično »ne živi samo od kruha«.

Ponosni smo, da je Mohorjeva družba iz Celovca z obema akcijama živost ne samo med obema narodnima skupnostima na Koroškem, temveč tudi med Avstrijo in Slovenijo. Zveznemu ministrstvu Republike Avstrije za šolstvo, umetnost in kulturo izrekamo zahvalo za sodelovanje v tej akciji v imenu vseh, ki so knjige prejeli.

MOHORJEVA DRUŽBA CELOVEC

NAŠI AVTORJI

tokrat: Daniel Wiesenreiter

Pričevanja invalida na vozičku:

Vsak človek ima pravico do svojega dostojanstva

PIŠE BORUT J. SOMMEREGGER

In vendar se vrti ... ne zemlja, ne svet, ampak voziček. Voziček invalida, na katerega je priklenjen invalid. Voziček je njegov svet, svet pa gleda najprej na kolesa, potem opazi sedež in končno sramežljivo ošine osebo, ki zleknjeno ždi na stolčku.

Priznajmo, to se nam dogaja, ko jih srečavamo. Mučno. Izogibamo se jih. Razen: na invalidskih romanjih, v rehaklinikah ali toplicah. Pa še tam jih spretno skrivajo pred turisti. Turbomenedžerji v turbokapitalizmu jih spustijo v bazene zjutraj ob šestih, sedmih. Ko so polni plačniki še v postelji ali pri zajtrku. Pravijo, ti brezčutni upravljalci turbozaslužkov, ki se jim pravkar sesuva svet, da zavoljo estetike ni lepo, če se družijo zdravi in osebe s posebnimi potrebami. Tisti z vozička niso samo telesno prizadeti, ampak tudi bolni na duši ... Tak je tudi Daniel. Njegovo bitko opisuje knjižica, na katero me je ljubeznivo opozoril dolgoletni urednik Mohorjeve, Schwendtnerjev nagrajenec Franc Kattinig.

»Immer weiter rollen« (Vrteti vedno naprej) je naslov življenjske zgodbe, ki je izšla lani v knjižni obliki pri najstarejši slovenski založbi, Mohorjevi v Celovcu. Daniel Wiesenreiter je mlad, zagnan Korošec sredi življenja, poln načrtov in potem ... Potem se zgodi nesreča. Po padcu z zidu (javno mu očitajo celo poskus suicida), ohromi. »Bil sem človek, čil, zdrav in aktiven, z obema nogama na tleh,« sedaj »se počutim kot na koncu svojega življenja, s težkimi depresijami,« piše Daniel. Torej bolan na telesu in duši. Kar nas, ki o sebi trdimo, da smo »normalni«, zbega še bolj. Kot da ne bi vsi poznali najbolj razvpite primere duševnih bolnikov: izjemnega nogometaša Sebastijana Deisslerja iz Bayerna, Nobelove nagrajenke za literaturo Elfriede Jelinek z Dunaja ali pa preprosto »teto« iz domače vasi. Daniel je sredi dvajsetih. To so tista leta, v katerih držimo Slovenci po

raziskavah lani preminulega psihiatra Marušiča žalostni svetovni rekord v samomorih.

»Vendar moje življenje ni mimo,« pravi Daniel. Kljub razočaranju in bridkosti. Kako mu uspe? Knjigo priporočam vsem, ki jih je nepričakovano zadela bolezen. Morala bi biti obvezno čtivo socialnih delavcev, psihologov in medicincev, ki nenehno kolebajo med potrebno strokovno empatijo in škodljivim paternalizmom. Drugo pomembno sporočilo knjige je: ko se te loteva malodušje, poparjenost, obup in depresija, se je treba izkoptati iz navidezno brezupnega položaja in ne toniti v samopomilovanje ali malodušju. Načinov je več. Viktor Frankl, dunajski psiholog, je v koncentracijskem taborišču razvil logoterapijo

in našel smisel življenja. Tam, kjer je bilo trpljenje najhuje in skoraj brezupno stanje. Tudi Daniel se izmota in svoje življenje bralcu odkrije brez grenkobe in užaljenosti. Brez tiste grenkobe in užaljenosti, ki je tolikokrat značilna za pripadnike vseh manjšin: socialnih, verskih in narodnih.

Problem nastaja, če obležiš. Res je, da je pogosto utemeljena. Res je tudi, da se nas lotevata malodušje in zagrenjenost. V tolažbo nam je, da niso izvzete niti najmočnejše osebnosti, ki jih pogosto občudujemo. Kandidat za Nobelovo nagrado Slovenec Pedro Opeka, ki na Madagaskarju ustvarja socialne čudeže, priznava, da pozna trenutke »naveličanosti, potrnosti, nemoči in obupa«. V predgovoru knjige, ki jo je izdala Mohorjeva ob

Daniel Wiesenreiter

»Rodil sem se 18. junija 1968 ob dveh ponoči v Gospe Sveti blizu Celovca. Odraščal sem v zahodnem mestnem delu Beljaka. Po ljudski šoli sem začel hoditi v gimnazijo Perau v Beljaku. Smučanje je sodilo med moje najljubše konjičke. Poleti sem z našim čolnom jadral po Osojskem jezeru, plaval sem in hodil po naši čudoviti koroški naravi. Da sem si lahko privoščil moje drage konjičke, sem od 15. leta starosti naprej delal v počitnicah. Naprej sem hodil v naravoznanstveno gimnazijo. Tik pred maturo so moji interesi povzročili velike šolske probleme. Menjal sem šolo in nadaljeval šolanje v gimnaziji za višjo stopnjo v Celovcu, kjer tudi nisem bil uspešen. Dolgo potovanje po Španiji in Maroku mi je odprlo nove perspektive za moje nadaljnje življenje, po treh mesecih sem se vrnil domov in se nato preselil v Gradec.

Tudi moj poskus, da bi maturo nadoknadil eksterno, je spodletel. Bil sem pri vojakih v Celovcu, kjer sem delal kot voznik. Hkrati sem hodil v večerno šolo. Kmalu je bil svet spet v redu. Opravil sem zrellostni izpit in sem hotel začeti študirati v Gradcu. 15. junija 1990 me je ponovno zapustila sreča, padel sem 3,5 metra globoko. Po hudih poškodbah in bivanjih v bolnišnici sem bil deset mesecev na rehabilitaciji v Tobelbadu. Ne želim pisati naprej. O preostalem času lahko preberete v moji knjigi.«

Daniel Wiesenreiter /
Monika Raup
Immer weiter rollen
ISBN: 978-3-7086-0347-6
EUR 22,-

njegovi šestdesetletnici, Opeka piše: »Včasih sem na tleh«. Problem nastaja, če obležiš. Treba je vstati in vrteti kolo naprej. Kolo časa in kolo vozička. Leta 1958 je tirolski jezuit Schasching, docent na innsbruški univerzi, izdal zbirko svojih predavanj pod naslovom »Katoliški socialni nauk in sodobni apostolat«. Ključno sporočilo njegovih predavanj je, da je človekovo dostojanstvo nedotakljivo in da ima vsak pravico do polnega in kakovostnega življenja. To je tudi sporočilo Danielove knjige, Mohorjeva pa se je prav ob šestdesetletnici deklaracije o človekovih pravicah na lep in dostojen način vključila v praznovanja »magne charte«, na kateri naj bi temeljila sodobna socialna družba, ki jo merimo po tem, kar smo storili našemu najmanjšemu.